

"Jag kan inte fatta att Love inte är här längre. Varje vecka frågar jag mig om jag förstår mer om varför han valde att ta sitt liv." Foto: My Matson

INSIDAN

"Jag försöker fortfarande förstå varför Love tog sitt liv"

UPPDATERAD 2022-11-21 PUBLICERAD 2022-11-16

Love var en 18-åring som var duktig på handboll, omtyckt av vänner och älskad av sin familj. Han var en vanlig kille - ändå stod han inte ut med att leva längre.

Tänker du att suicid bara sker i vissa familjer, det händer inte er?

Loves föräldrar Johanna och Örjan är vana vid de reaktionerna. Så tänkte de själva, tills det inte stämde längre.

Annika Carlsson

Text

My Matson

Foto

Dela

Spara

UTVALD LÄSNING I DIN MEJLBOX

Det bästa från Insidan och Fråga experterna.

Skaffa nyhetsbrev

Pappa Örjan: Jag vet inte vad jag kunnat göra annorlunda

På Örjan Grudens vänstra underarm finns hans tre barns namn och födelsedatum tatuerade. Ett av dem skiljer sig åt; under Loves namn visar det mörka tatueringssläcket även datumet för hans död.

ANNONS:

 SQUARESPACE

Control every *design detail* until your website is customer-ready.

START SELLING NOW

Lördagen den 13 juni 2020 valde Love att avsluta sitt liv. För Örjan är det viktigt att uttrycka det så, även om rösten snörps till och ögonen tåras när orden formuleras.

– Jag vet att man inte får säga så och att det kan misstolkas, men jag respekterar hans val, hur otroligt mycket jag än önskar att han fanns kvar här hos oss och inte hade gjort det han gjorde. Om Love var här nu och hörde att jag påstår att han inte visste vad han gjorde så skulle han bli så provocerad.

Klockan var kvart över elva på kvällen när Love dog. Vilka tankar som fanns inom honom kan Örjan bara gissa sig till, men handlingen tycks ha varit planerad. Minuterna innan skickade Love inspelade och skrivna farväl och han förvarnade SOS alarm om att de skulle hitta en död kropp på platsen.

Att ha ett barn som har tagit sitt liv är att placeras i ett fack, likaså görs barnet.

– Jag tror att omgivningen gör så av rädsla, men jag vill inte att Love placeras i ett fack bara för att det ska bli lättare för andra att hantera sina egna känslor kring självmord.

Barnens namn och födelsedatum är tatuerade på Örjans arm. Foto: My Matson

Jag känner ingen skuld. Jag tänker att jag har varit en jättebra pappa

Örjan har upplevt hur det fiskas efter förklaringar. Var det uppfostran, något som hände under uppväxten, psykisk ohälsa? Gjorde föräldrarna något fel?

– Jag känner ingen skuld. Jag tänker att jag har varit en jättebra pappa. Jag kunde ha varit mer stöttande i skolan, men det har inte med självmordet att göra. Jag tror att jag snarare har varit en skyddsfaktor mer än en riskfaktor.

Lampan i vardagsrummet är alltid tänd, för Loves skull. Foto: My Matson

Två timmar innan Love avslutade sitt liv tog han en selfie och lade till texten:

”18 fina år. Ses i himlen”

Bilden skickades aldrig till någon, vad Örjan har kunnat se. Han har lagt mycket tid på att kartlägga timmarna innan Love dog. Hur förflyttade sig Love? Vilka mötte han? Vad sade han till bartendern på stället på Götgatan? Vilket intryck gav han?

Den sista gången som Örjan såg Love vid liv var när han lämnade radhuset i Åkersberga vid 19-tiden. Det hade varit middag med gäster. Örjan och hans sambo märkte att Love inte var i bästa form, men det var inget alarmerande. Love skulle vidare och hänga med handbollskompisar i Tanto på Södermalm för att sedan fortsätta kvällen på annat håll. Innan han gick svingade han sin sexåriga lillasyster upp i luften och kramade henne. Hon sade att de skulle ses dagen därpå och Love svarade:

”Det gör vi”

Ett sätt för Örjan att hantera sorgen har varit öppenhet. Redan ett par dagar efter självmordet skrev han på Facebook om vad som hade hänt. Han har gärna talat med andra, gråtit och berättat många många gånger. Det har också blivit en bok. "Min son Love – kärleken, sorgen och självmordet" (Visto förlag). Där beskrivs Loves liv, som Örjan har sett det. Den lilla killen som älskade att klättra högt upp till trädkronorna, till synes utan rädsla. Pojken som kunde ha svårt att bli nöjd med sin prestation. Intresset för sport och friluftsliv, handbollstalangen. Den omtyckta kompis. Motgångarna. Totalt 331 sidor i syfte att försöka förstå – varför?

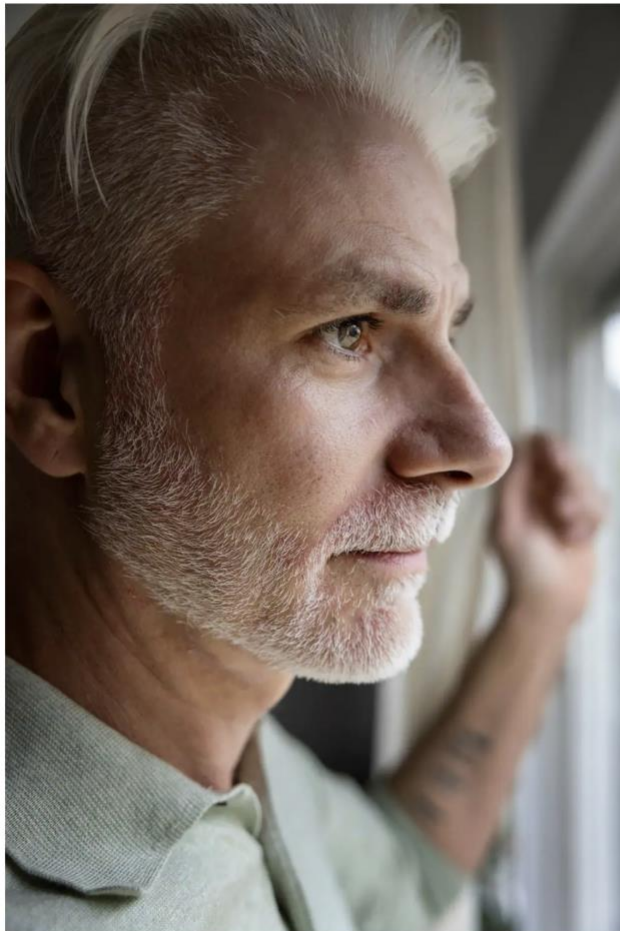
– Jag har tänkt på vad jag hade kunnat göra annorlunda, så att Love hade levt i dag, men jag har faktiskt ingen aning om vad det skulle kunna vara.

När Love började på ett idrottsgymnasium, och flyttade från hemorten, gick det först bra. Han hade alltid varit skötsam och levt hälsosamt, men den nya tillvaron med högre tempo och mer prestationsinriktning ledde efter en tid till sömnstörningar. Skolan gick sämre och i februari i tvåan påbörjade han ett självmordsförsök som han själv avbröt.

"Vi borde tala mer om psykisk smärta, och inte bara om ohälsa. Något inom Love gjorde att han inte kunde döva smärtan som han bar på." Foto: My Matson

Suicid bland unga

Under 2020 vårdades 2 322 unga personer, yngre än 25 år, i slutenvården efter att de hade försökt avsluta sina liv, eller skadat sig på ett sätt som misstänktes vara ett suicidförsök.

Samma år var det 155 unga personer som tog sina liv, eller där vården misstänkte att det var ett suicid.

Eftersom Love visade symptom på utmattning beslöts att han skulle flytta hem igen för att ta hand om sin hälsa. Det hann bli en kort kontakt med vården. Stödsamtal och antidepressiv medicin hjälpte inte tillräckligt mycket, men Love försökte ändå visa en positiv attityd utåt.

Här vill Örjan hejda läsaren, som han antar börjar tänka att förklaringen till självmordet nu har kommit.

– Om vi tror att ”psykisk ohälsa” räcker som förklaring är det att göra det för enkelt, och då ökar risken att vi inte förhindrar fler självmord som Loves. Självmord är extremt komplext. Jag har funnit 25 möjliga och bidragande faktorer till att Love tog sitt liv. Det visade sig att han hade tagit ecstasy den kvällen, hur påverkade det honom?

Love stod inte utan framtidsplaner sin sista sommar. Han planerade att fortsätta med gymnasiestudierna till hösten, men hans mående skiftade.

Örjan tror att människor är olika mottagliga för livets motgångar.

– Jag vet inte vad som blev droppen för Love. Var det att han och hans kompis blev besvikna över att motorbåten de trodde att de hade fyndat visade sig vara skrotfärdig? Var det att han hade så höga krav på sig och att det bröt ned honom att aldrig känna sig nöjd? Jag vet inte. Ska vi kanske tala mer om psykisk smärta än ohälsa?

När Örjan går gången från radhuset ned mot centrum är det välbekanta steg med många minnen. Han pekar ut den lilla, svagt sluttande, backen där en liten Love kämpade med cykeln för att försöka trampa sig upp utan att resa sig från sadeln.

Den stora Love finns fortfarande kvar. Örjan har ofta inre diskussioner eller samtal med honom. Inte om det som hände utan om dagarna som är nu. Då är Love 20 år, så gammal som han skulle ha varit i dag.

De samtalen ger en tröst, men de får aldrig sorgen att försvinna.

”Det är svårt för omgivningen att möta en förälder vars barn har begått självmord, men andras stöd, som kan vara väldigt varierande, är viktigt för mitt sorgearbete.” Foto: My Matson

Love badar med lillebror Leon. Foto: Milena Gruden